

Almanların İsveç'e Asker Çıkarması Yakınlaştı İsveç Alman ihraç hareketine karşı şiddetle mukabele edecek

İngilizler, Narvik limanından başka diğer iki limana daha asker çıkardı

BALKANLARA DÖNÜŞ

İngiliz elçileri Balkanlarda ki vazifeleri başına dönerlerken...

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Londrada toplanan İngiltere'nin Balkan, Ankara, Moskova ve Peşte elçilerinin işleri bitti. Dün akşamdan beri sefirler memuriyetleri başlarına dönmek üzere Londra'ya ayrılmış bulunuyorlar.

Elçilerin memuriyetleri başlarına dönmelerini müteakip Balkanlarda yeni siyasi ve iktisadi hareketlerin vukua geleceğine şüphe yoktur. Bilhassa iktisadi hamle birinci planda olacaktır. Bu hamlenin gayesi açıktır: Almanyanın mübayaası ettiği her türlü maden ve hayat maddesine peşin para ve karşılıklı mal mübadelesi ile talip çıkmak, bu suretle Almanya'yı Balkanlardan temin etmekte bulunduğu maddelerin mahrum etmek. Binaenaleyh, bu iktisadi hamle karşısında evveliminde Balkan devletlerinin ve bu arada bilhassa Macaristan, Romanya, Yugoslavya ve Bulgaristanın nasıl bir hatı hareket takip edecekleri merakı yayındır. Bu devletler, kayıtsız ve şartsız bir serbestlik içinde peşin para esasına ve mamul eşya mübadelesine dayanarak ihraç gücünü satış istikametinde geliştirirler ki, yoksa Almanyanın tehdit ve zorunu göзде tutarak her iki tarafı da mümkün olan kadar idareye mi çalıştıracaklardır?

Bu sabah Bükreştan alınan, fakat heniz resmi mahiyette teyit olunmayan bir habere göre Romanya hükümeti bilhassa petrol ve hububat ihraçatını kat'ı surette kesmiştir. Yani hiçbir memleket ve devlete buğday ve petrol satmamak kararını almıştır. Bu karara saik olarak Rumun ordusunun petrol ihtiyacının temini ve buğday zeriyatının bu seki noksanlığı gösterilmektedir. Bu karar içinde Romanyanın bir mukavele ile Almanya'ya vermeye müteahhit bulunduğu petrol ve benzinin de var mı bilmiyoruz. Eğer yoksa, buradan başlayarak Almanyanın gerek müttefiklerin kütada hamlesi neticesi ile, gerek Balkan devletlerinin kendi inisiyatifleri ile Almanya'ya ihraçatlarını durdurmalarına karşı alacakları tavır ve hareket de bil-mukabele meraka sayandır.

Şimdiki halde Almanya şimaldeki taarruzunu muvaffakiyete nail eylemek gayreti içinde bu lunmakla beraber Yugoslavya ve Macar hudutlarına asker tahsis ettiği yolundaki haberler de sıklaşmaktadır. Herhalde, bu haberler dün de işaret ettiğimiz gibi şimdiki halde Balkan devletlerine müessir olmak isteyen bir gözde-kanın ibaret olsa gerektir. Ancak, müttefiklerin iktisadi hamlesi hakikaten muvaffak olduğu ve Almanyanın Balkanlarla olan her türlü iktisadi muvasalatı tamamiye kesildiği takdirde Almanya tehdidini filen ikaa, yani Balkanlar üzerine saldırmıya kalkı-sacak mıdır? Kalktığı takdirde Balkanlar böyle bir tecavüzü red ve tard hususunda iktiza eden tedbirlerin kâffesini almış bulunuyorlar mı?

Görülüyor ki üç dört nokta üzerinde bilhassa durulmak iktiza ediyor. Yani:

- 1— Müttefiklerin iktisadi hamlesi karşısında Balkanlar kayıtsız ve şartsız, tam serbest bir tavır ve hareket içinde mallarını İngiltere ve Fransa'ya satabilecekler mi?
- 2— Almanyanın tehdit ve taziki Balkanlar üzerinde arttığı takdirde bu tehdit ve tazikin fiil (Devamı üçüncü sahifede)

Narvik'den çekilen Almanların ric'at hattı kesilmek üzere...

Çemberlayn bu gün yeni vaziyeti izah edecek

Londra 16 (Hususi) — Müttefik kuvvetler kısa bir bombardıman müteakip Narvik limanını, şehri ve civarını ısgal etmişlerdir. Bombardımandan bazı binalar ve eşyalarla şehirdeki Kral sarayı hasara uğramıştır. Almanlar Narvik'ten Tirona demiryolu boyunca çekilmektedir. Fakat bu havalide çok mühim Norveç kuvvetleri bulunduğundan Almanlar müşkül vaziyete düşmüştür. İki ateş arasında düşen Almanların imha veya tahat esir edilemele beklenilebilir.

İngilizler, Narvik'den başka diğer iki limana daha asker çıkarmışlardır.

Dün nesredilen Norveç tebliğinde Narvik'in ısgalının müttefiklerin yardımlarına başlangıç teşkil ettiği bildirilmektedir.

BODO LİMANI DA İSGAL EDİLDİ

İstokholm 16 — İngilizler Narvik'den başka Bodo limanına da asker çıkarmışlardır. Bu kıta İsveç hududuna doğru ilerlediği takdirde, Narvik'den çekilen Alman kuvvetlerinin cennaba doğru ric'at hatları kesilmiş olacaktır.

ALMAN TEBAAASININ İNGİLTEREDE OTURAMIYACAĞI YERLER

Londra 16 (A.A.) — Gece yarısından itibaren düşman memleketleri tebaasının Kent de dahil olmak üzere İngiltere'nin 7 muntakasında ikametleri menedilmiştir.

ALMAN - BELÇİKA TİCARET ANLAŞMASI

Roma 16 (Radyo) — Almanya ile Belçika arasındaki ticaret müzakereleri sayıları memnuniyet bir anlaşma ile nihayet bulmuştur.

LÜKSENBURG'TA BİR YASAK

Roma 16 (Radyo) — Lüksemburg hükümeti, gün battıktan sonra sokaklarda iki veya üç kişinin durup konuşmalarını menetmiştir.

NARVİK'İN İSGALI İLK ADIM

Londra 16 (A.A.) — Amirallik makamı ile Bahriye Nezaretinin Norveçin muhtelif noktalarına as-

Alman tayyarelerinin mütemadi takiplerinden yakayı güç kurtaran Norveç Kralı Hakan

Müttefik kuvvetlerin ısgal ettiği Narvik ve havalisini gösterir harita

ker ihraç edilişine dair müstereken neğrettikleri tebliğden donanma ile kara ordusunun harekâta iştirak ettikleri anlaşılmaktadır.

Gazeteler, bu ihraç hareketile İngiltere'nin ve Fransa'nın Norveç'e yaptıkları yardım vadini yerine getirmiş olduklarını bu hareketin

Norveç halkının maneviyatı üzerinde pek iyi tesir bırakacağını yazmaktadır.

«Evening News» gazetesi, Narvik'de yapılan ihraç hareketinin Norveçlilere cesarete vereceğini, fakat bunun yüzlerce kilometre uzunluğunda olan Norveç sahil (Devamı 3 üncü sahifede)

Bonocu beş kişi daha tevkif edildi

Kadıköy ve Şişlide bazı evlerde araştırmalar yapıldı

Gayri mübadiil bonoları sahte kâğıtları hakkındaki tahkikata devam edilmektedir. Dün bu işle alakadar olarak adliyece verilenlerden beş kişi döndüncü sorgu hâkimliği tarafından sorguları yapıldıktan sonra tevkif edilmişlerdir.

Dün tevkif edilenler şunlardır: Hüseyin Avcı, Ahmet Hıkmî, Hüseyin Hüsnü, Halil Kırmaz ve Halil.

Ellerinde gayri mübadiil bonolar bulunan birçok kimseler de emniyet ikinci şube müdürlüğüne müraacaat ederek, ellerinde bulunan bonoların sahte olup olmadığının tesliatını istemişlerdir. Zabıta bu bonoları tevkif edilmek üzere Defterdarlığa göndermek tevdır. Dün ve bugün Kadıköy ve Şişlide zabıta tarafından birkaç evs arama yapılmıştır.

Asker Gözle Cepçiler

Sırat köprüsünü geçtiler

İngiliz filosunun Norveç harekâtının başından beri fevkalâde işler yaptığını biliyoruz. Narvik gibi bir vere sığınmış yedi Alman destroyerini bir hamlede batırmak da başlı başına bir zaferdir. Fakat bütün bunların fevkinde bir iş başardılar ki, onu ancak İngiliz bahriyesinin harikası demekle ifade edebiliriz.

Bir haritayı ele alınız. Bir de Skajerak ve Kategat boğazlarını aşkıktan sonra Sund ve büyük, küçük Belt boğazlarını aşip ta Memele kadar mayın döşemek ne demektir?

Bu harikayı kısaca anlatalım: Sund boğazı ki ancak 26 kadem derinliğindedir. Sahilin yakını-

ğundan sabık Danimarka ile İsveç arasında feribotlar kuralda işler. Şimdi Almanların elinde bulunan Danimarka toprağında öksürsen karşından işilir. Boğazın sığ olması dolayısıyla ancak kruvazörler geçebilir.

Büyük ve küçük Belt boğazlarının seçitlerini değil deniz üstünden harita üstünden gözle görmek müşküldür. Alman sahillerine muntazaman döşenmiş mayın tarlaları mı istersin, boğazların ve dolambaç halindeki kıvrımlarını mı istersin. Alman denizaltılarının ve filosunun baskınlarını mı istersin hepsi oralarda mevcuttur.

(Devamı 3 üncü sahifede)

İSVEÇTE MÜDAFAA HAZIRLIĞI

İsveç Nazileri de harekete geçmek için hazırlanmış!

Londra 16 (Hususi) — Gelen haberlere göre, Almanlar Danimarkada tahsis ettikleri askerleri İsveç topraklarına çıkarmak vaziyetindedir. Alman ihraç kuvvetleri ayın dokuzundan beri Danimarka limanlarında hazır beklemektedir. İhraç hareketinin bugün yarın başlaması muhtemeldir. İsveç ordusu Almanların herhangi bir ihraç hareketine karşı şiddetle mukavemet etmek için bütün tedbirlerini almaktadır.

İSVEÇTEKİ NAZİLER

Paris 16 (Hususi) — İsveç hükümeti, bu ayın 11 indenberi Almanların İsveç topraklarına bir ihraç hareketi yapmasını beklemektedir. İsveçte bulunan Nazi taraftarları memleketin hayatı noktalarına derhal ele geçirmek ve İsveç mukavemetini zayıflatmak için teşkilâtlandırılmış haldedir. Polis son derece müteyakızz bulunmaktadır. Nazilerin herhangi tahrikatı ilk hamlede bastırılacaktır.

Bu münasibetle Başvekalın 12 nisanda söylediği şu sözler hatırlatılmaktadır: «Enebi bir devlet (Devamı 3 üncü sahifede)

İngiliz neferleri karaya çı karılan bir Alman torpilini muayene ediyorlar

EN SON DAKİKA

Bir İngiliz şilebi daha batırıldı

Londra 16 (A.A.) — Atlantik denizinde seyreden Graig isimindeki İngiliz şilebi imdat işaretleri

vererek bir tahılbahtar tarafından takip edildiğini bildirmiştir. O zamandan beri şilepten bir haber alınmamıştır. Mürettebatı 340 kişiden ibaretti.

İngiliz tayyareleri üslerine dönmemiş

Roma 16 (Radyo) — Berlin hükümeti, Amiral Ser zırhlısının torpillendiği haberini teyit etmemektedir. Dün Alman tayyareleri

Skajerak üzerinde muvaffakiyetli uçuşlar yapmışlardır. Bir gene taarruz eden 15 İngiliz tayyaresi üslerine dönmemişlerdir.

Alman tayyarelerinin dün Skajerakda dört İngiliz denizaltısını batırdıkları da Berlinden bildirilmektedir.

(Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

24 saatte

ÇERÇEVE

Niçin?

★ Londrada dün kısa bir tebliğ nesredilmiş ve İngiliz kuvvetlerinin Norveçin muhtelif muntakalarına çıkarıldığı ilan edilmiştir.

İhraç kuvvetlerinin nerelere çıkarıldığı bildirilmemiş olmakla beraber, bu muntakaların Narvik, Bergen, Stodonger ve hatta Oslo olduğu zannedilmektedir.

Narvik'in İngiliz kuvvetleri tarafından ısgal olduğu, Norveç kuvvetleriyle irtibat tesis edildiği muhakkaktır. Norveç hükümeti bir tebliğ ile bu ısgalı bildirmiştir. Norveçli birçok pilotlar müttefiklerin hizmetine girmiştir.

İngiliz ve Fransız filolarının Norveç sularında daha geniş harekâta geçeceği zannedilmektedir. İki Norveç erkânıharp zabiti İngiliz makamlarile temas etmek üzere dün Lonraya gelmiştir.

★ Londrada bir müddettenberi toplanılan yapan İngiltere'nin Balkan ve Tuna memleketleri sefirleri konferansı nihayet bulmuştur. Sefirler yalnızca vazifeleri başına döneceklerdir. İngiliz Kralı dün İngiltere'nin Belgrat ve Sofya sefirlerini kabul etmiştir.

★ Narvik ve civarı Almanlardan geri alınmıştır.

Norveç topraklarına müttefik kutaatının ihraç edildiği Londrada dün öğleden sonra saat 1 de ilan edilmiştir.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Davayı gayet keskin ve hızlı hatırla ifadelendirmiş mecbur olduğum için, her bahis hakkında teker teker tafsile girişmeden konuşayım:

Almanların, sinai ve zirai ham madde itibarile Norveçten temin edecekleri büyük birşey yoktur. Danimarkadan temin ettikleri de, 3 milyon domuz, bilmem ne kadar inek ve terayağdan fazla birşey değil.

Bu sebeple, ne Danimarkanın istilası, ne de Norveç üzerine istila teşebbüsü, bloküze karşı muhtac oldukları maddeleri temin zaruretinin olabildir.

Danimarkanın istilası ve Norveç üzerine istila teşebbüsü, sadece bir strategya icabı... Danimarka vasıtasile Baltik geçitlerine tam hakim olmak, böylece Norveçin hemen İngilizler tarafından onun da üzerine sızarak, kolayca muvaffak olabilerse olmak, olamazlarsa bile buralara büyük müttefik kıt'alarını çekip, beklenmedik bir anda aslı hedefleri üzerine kullanmak...

Bu görüşe nazaran dava, küçücük bir şaşırtma oyunile arkasını emniyete alıp öne doğru hücumla geçmekten ve bu arada arkasına mümkün olduğu kadar fazla düşman kuvveti çekmeğe yeltenmekten ibarettir.

Aslı hedefler sadece iki, üç

değil:

1— Ya Holanda ve Belçika, yahut İsviçre veya aynı zamanda her iki taraf üzerinden Fransa!!!

2— Dostdoğru Macaristan, Yugoslavya ve Romanya yollu Balkanlar!!!!

Birinci takdire Almanyanın, davayı büyük ordu kütelleri arasında ve hemen hemen tek başına halledebileceğine inanması (İtalyayı öyle de böyle de müessir kuvvet saymakta marurum) ve karşılama yollarının çetinliğine rağmen bu itimadını kaybetmemesi lazımdır.

İkinci takdire, nisheten daha az çetin bir hareketle geniş ziraat ve ham madde sahalarına inerek yeni ihtilaflar ve tecelliler kollamayı tercih etmesi gerek. İkinci takdire bilhassa, Avrupayı Asyadan ayıran noktaya kadar inebilirse, sarkıtı ya vuklusunu garba karşı setretmek ve ondan rahat rahat öterisini temin etmek, ayrıca İngiliz ve Fransız müstemlekelelerini Rusya üzerinden tehdit altında bulundurmak gibi esaslı faydalar var.

Birinci ihtimal üzerinde, asla (hayır!) cevabını veremem de bence kuvvetli ihtimal ikincisidir. İşin (niçin) i bu, (nasıl) mı yarın söyleriz.

NECİP FAZIL KISAKÜREK

HÂDİSELER KARŞISINDA
Son TelgrafKADINLARIN
SAKLANAN YAŞI

Amerikada, yeni bir nüfus sayımı yapılacak. Fakat, şimdiden, binlerce kadın, alâkadar memurlara müracaat ederek, yaşlarını mutlak gizli kalmasını istemişler. Bu, nasıl mümkün olur... Nüfus sayımında, bütün yaşlar, doğru olarak cetvellere geçmek lâzım.

Fakat, bu yoldaki müracaatlar o kadar artmış ki, kadınların verdiği bu rahatsızlığı önlemek için, nihayet, onların tekliflerini kabul etmekten başka çare olmadığını anlamışlar. Şimdi arzu eden bayanlar, hakiki yaşlarını gösteren malûmatı, mühürlü bir zarf içine koyup, Amerikan devletinin mahrem işler daireesine gönderecekler, bu suretle, kadın srları ortaya çıkmayacakmış.

COĞRAFYA DERSİ
VE HARİTALAR

Coğrafya haritaları, coğrafya derslerinin esası yine değişti. Aksi gibi imtihan zamanı da yaklaşıyor. Şimdi, meselâ, Danimarkanın merkezini neresi olduğunu bilmiyen bir çocuk, sıfıta kalsın mı, kalmasın mı? Son yılların en müşkül dersleri herhalde, orta dereceli mekteplerde coğrafya, hukuk fakültelerinde de "hukukun umumiye düvel" dersidir. Allah, bu derslerden imtihan olanlarla, imtihan edenlerin yardımcısı olsun!

Fakat, coğrafya dersi, kolaylaşıyor mu, zorlaşıyor mu? Bu bir meseledir. Coğrafya hocaları da, Avrupanın bitaraf devletleri gibi, ne yapacaklarını şaşırmiş vaziyete düşmüş olsalar, gerek!

OTOBÜS VE
İSTANBULLULAR.

Yeni kabul edilen seyrüsefer talimatnamesine göre, otopüs şoförleri yeknasak, bir çeit elbise giyecekler, üstlerine başlarını dikat edecekler, yani kılık kıyafet düştükün olmayacaklar. Hepsi, birer büyük otel garsonu gibi ter-

temiz, yolcuları nezaketle istikbal ve hürmetle tesvi edecekler. Otopüsçülerin üstübaşı yağ, benzini gibi pislik kokmıyacaklar. Esans sürmek ihtiyaridir.

Fakat, otopüse binen ve üstübaşı leş gibi kokan bazı yolcular var. Bunlar ne olacak?

SONUNA KADAR
BİTARAF KALACAK

Şu karışık siyasi ve harp hâdiseleri karşısında, bütün dünyanın en çok sinirine dokunan şey, İsveçin vaziyetidir. Bu devlet mütemadiyen ve hâlâ bitarafahtan bahsediyor. Halbuki, zavallının şu nazik ve müşkül halini düşünün! Geçen gün, bir İsveç devlet adamı:

— Sonuna kadar bitaraf kalacağız, diyor.

Sonuna kadar bitaraf! Ne demek? Yani, bir istilânın vuku bulacağı son dakikaya kadar mı?

Az kahramanlık değil, doğrusu! BURADA BEDAVA TIRAS EDİLİR

Polonyanın vaziyetini sormayın; zavallı Polonyalıları sefalet içinde. Geçen gün bir fıkra dindelim. Size de anlatayım:

Polonyadaki berber dükkânlarına tras olmağa giden Almanlar, üzerinde büyük rakamlar yazılı, fakat hakiki kıymeti sıfır olan bir kâğıt parayı bozdurmak üzere berbere veriyorlarmış. Zavallı berber, korkudan sesini çıkarmıyor, bu büyük parayı (!) bozuyor ve üstünü, madeni Polonya parasile ödüyormuş.

Tabii, berber, bu hovarda müşteriler (!) giittikten sonra, hiçbir işe yaramayan elindeki kâğıt parayı sepete atıyor.

Polonyalıları, bakmışlar ki, bu suretle, hem Almanları bedava tras ediyorlar, hem de üstelik, bir sürü para veriyorlar. Şimdi, dükkânlarının üzerine şu levhayı asmışlar: «Alman dostlarımızdan para almıyız. Burada bedava tras edilir.»

AHMET RAUF

Üniversite
bayrağı

Büyük mükâfatlı bir müsabaka tertip olunması kararlaştırıldı

Üniversite merkez binasının önünde daima asılı bulundurulmak ve millî bayramlarla geçit törenlerinde gençlerin önünde götürülmesi üzere yaptırılacak olan «Üniversite bayrağı» nun bu ders yılı içinde ilk mükâfatı tertip edilmiştir.

En iyi «Üniversite bayrağı» seçimi tesbit için Üniversiteler arasında, bir altıncı açılış ve henüz bir netice alınmamıştır.

Bu bayrağın daha esası bir şekilde ve sür'atle hazırlanmasına temini için san'atkarlar ve talebeler arasında büyük bir müsabaka tertip olunması muvafık görülmüştür. En iyi Üniversite bayrağı nümunesini tertip etmeğe muvafık olanlara büyük mükâfat verilecektir.

Diğer taraftan İstanbul Üniversitesi semai olmak üzere bir de sık rozet yaptırılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Kartal ilköğretim okulunda, aralarında kızıl hastalığı görülmüştür.

★ Fransız pasif müdafaa mübessası Amiral Moren dün sabah Ankara'dan gelmiş ve akşam Pansiyonunda kalmıştır.

★ Vali ve Belediye eresi B. Lütfi Kırdaş evvelki gün Yalova'ya kaymakam ile birlikte Çınarcığa gitmiş ve son yıllarda yıkılan köprüünün yapılmasını söylemiştir.

★ Gazisi enstitüsü mezunu olan yarı tıbbî ilk tıbbî mübessası, leri kurstan geçirecektir. Bademda da valiz enstitüsü mezunları mübessası olabilmektedir.

★ Pomontideki bir fabrika senda, bu fabrikanın satın alması kanunu Meclise tasdik olunur oluncuk imalatı başlanılacaktır. Burada yılda 10 milyon litreye kadar bir üretilmektedir.

★ Şeker fabrikalarının umumi heyeti dün Ankara'da toplanmıştır. Şirket bir yılda bir milyon, 700 bin lira kar temin etmiştir. % 6,5 hisse tevzi olunacaktır.

★ mazzanız bakınız, her yerim çürüdü.

Kemalin bu hareketine mâni oluncuk ve bilâhare dinlenen şahit polis İbrahim demirler ki:

— Ben o sokakta vazifede idim. Birisi gözetliyordum. Kemalin birisini duvara dayadığını görünce koştum. Elinden kaçtı. Başka bir sokakta yakaladık. Tekrar kaçtı. Nihayet son yakaşımızda karakola götürdük. Gece üzerinde birsey bulamadık. Sabahleyin kalem odasında birsey yuttuğunu gördüm. Hemen ağzına yapıştım. Açmadı, ancak anahtar sokarak açabildik.

Bu sırada bir diş kanadı. Kanlı 5 lirahî ağzından çıkırdı. Neticede hükim Kemali tevki edmiş ve davayı şahit celbine bırakmıştır.

— Vallahi tam valinde geldiniz. Bin de şu dakikada öyle ye'se düşmüştüm ki...

Yılmaz kapıyı açtı. Bahçeye girdi.

— Semih Bey gelmedi hâlâ, değil mi?

— Hayır. Gelseydi, derhal size telefonla bildirirdim.

— Zaten ben de telefon gelinceye, onun henüz dönmeyeceğini anıyarak buraya koştum. Bu muamma beni de çıldırtacak. Celâl Bey! Kaç oğünden beri, Selmanın aşkı olan İngiliz yüzbaşı da ciddi surette onu araştırıyor. Bu safir Selmayı evinden haydutlar kaçırmasına inanmış. «Şu içinde böyle eskiyalık olur mu?» diye General Harigton'a bir rapor vermiş. Zabitama göreviğinden bahsetmiş.

— Zabitama, kuvvet! Her şey ilerinde. Neden bu haydutlara müsaade ediyorlar? Arapayın yanında eli bine yakın masum Türk çocuğu iniyor. Öbür tarafta hırsızlar, yankesçiler, diğer halkın kasıp kavuruyorlar.

— Yılmaz bir sigara yaktı.

— Onlar Selmaya praya dursunlar. Biz şimdi Semih Beyi bulmaya çalışalım. Bu işi bana başından anlatırsanız. İki gün evvel Semih Bey kaçtı çıkması köşkten?

— Ben o sırada evde yoktum. İşte hemşiresi geldi. O anlaşılan size.

— Semih'in kız kardeşi yaklaştı.

— Bonjur beyefendi. Ağabeyimden bir haber var mı?

— Bonjur, Celâl Bey!

— Vay, Yılmaz Bey! Siz misiniz?

Pazar
yerleri

Esnaftan resim tahsilâtı sırasında sıhhat muayene cüzdanı da sorulacak

Pazar yerleri isgal eden seyyar esnaftan her defasında alınmakta olan 5 veya 10 kurus isgal masraflarının muntazaman tahsilatına bu yıl ehemmiyet verilecektir.

Pazar yerlerini isgal resmi es - kiden belediyece yılda 26 bin lira varidatı temin edenlerken seyyar esnafın fazla tahsilatı üzerine 1940 yılı için tahsilâtın 31 bin lira olacağı tahmin edilmiş ve bütçeye 31 bin lira konulmuştur.

Diğer taraftan kantariye muamelelerinin alınan resmin de tahsilatına bu yıl ehemmiyet verilecektir.

Bu suretle yılda 13 bin lira varidatı ediyen kantar resminin 1940 da belediyece 20 bin lira temin edeceği tahmin olmuştur.

Diğer taraftan pazar yerlerinde pazar resminin tahsilâtı sırasında belediye seyyar esnaftan sıhhat muayene cüzdanlarının sorulması ve bu suretle sıhhi muayene harici bir kısım esnafın buralardan tahsilatının olumması da kararlaştırılmıştır.

Belediye tahsilâtı ne halde?

Şehrimizde belediye vergi ve resimlerinin tahsilâtı gübünce artmış. Haziran'dan itibaren belediye muhasebe teşkilâtı tahliye oluncak ve tahsilâtlere daha ehemmiyet verilecektir.

Bu münasebetle 1940 yılı bütçesinin varidat kısmına geçen yıldan daha fazla vergi tahmin - leri konulmuştur.

Ezotimle tahvilat resmi tahsilâtı 1939 dan 4000 lira fazla ile 1940 yılına 22 bin liraya balğ olacaktır.

Lübyat resmi 20 bin lira fazla ile 80 bin lira, tefite, sipar ve sağık resmi 2000 lira ziyadesi 12 bin lira, ihtisap resmi 6000 lira ziyadesi 38 bin lira tutacaktır.

Tellâye resmi ise tahzifat vergisi varidatının ise bu yıl azala - cağı tahmin olunmaktadır. Bu sebeple 1940 bütçesine tahzifat vergisi tahsilâtı için 9000 lira fazla ile 425 bin lira, tellâye resmi için de 12 bin lira noksan ile 56 bin lira konulmuştur.

İstanbul villâyetine merbut belediye hudutları hâricindeki kazalılar köylerde bulunan ilk mektep talebelerinin şehrimizi ve şehrimizdeki abidelerle tarihi yerleri görüp tammaları için her hafta İstanbul'daki tahvilat kararlaştırılmıştır.

Bu seyahatler muallimlerin nezaretinde gruplar halinde yapılacaktır ve köylü talebeler müze - lerde muhtelif yerleri gezeceklerdir.

Feshedilen Talebe Cemiyeti

Şehrimiz Alman mektebi sabık talebeleri cemiyetinin fesholunması kararlaştırılmıştır.

Bu mülakatla cemiyetin heyeti umumiyesi vensime günü To - tonya salonlarında kongre halinde toplanacaktır.

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Harp masraflarına göğüs germek.

İngiltere Maliye Nazırı 1 nisanda yeni bütçeyi parlamento - ya getirir, verirdi. Bu sene böyle ol - madı. Nisanın 27 isinde getirecek. İngiltere her sınıf halk için yeni bütçenin neler sakladığı pek merak edilmektedir.

İngilterenin harp masrafı gün - de 6 milyon İngiliz lirasından fazla olduğu muhtelif vesilelerle şun - diye kadar söylenmiş, yazılmış - tır. Fakat şüphesiz ki bir taraf - ta tasarruf yapılmakta, diğer taraftan masraf azalmaktadır.

İngilterede geçen gün 300 milyon İngiliz liralık dahili istikraz 24 saat içinde açılmakla kapan - mış bir oldu. Bu büyük yekün temin edildi. Fakat şüphesiz ki daha harp uziyacak, pek çok mas - raflara katlanmak lâzım gelecek - tir. İşte bunun için harp masraf - larına karşı koymak üzere temin edilecek parayı hangi menbalar - dan bulmak İngiltere için mühim bir meseledir. Zaten harp başladı başlıyık İngilterede bu mesele mevzuu bahsalmaktadır. Akl - e renlerin bir kısmı, başta meşhur iktisat âlimi Keynes olduğu hal - de milletten mecburi bir tasarrufa tabi tutulması fikrinde. Çok kazananların bir kısmı paraları saklamalı, bir yere yatırmalı diyenler aylardanberi buna dair yazılar yazıyor, fikirlerini müda - faa ediyorlar. Bunun aleyhinde o - lanlar da var. Şimdi dedine göre İngilterede hükümet ya me - burî tasarruf yoluna gidecek, ya - hut başka menbalara müracaat e - derek vergileri arttırmak, sonra -

dan yenen, içilen, giyilen madde - derin istihlak edilmesini azalt - mak üzere bunları kısıtlara, şar - lara, vesikalara tabi tutmak çar - resini bulacak. Herhalde muhak - kak olan fevkalâde masraflar art - tır. Bu keşifâde tedbirlerle, yani her sınıf vatandaşın bir takım vergi - lere tabi tutulmağa çare buluna - cağı fikrinde olanlar daha art - yor. Evvelâ, diyorlar, harbin para cihetini idare etmek için mutlaka pek büyük bir yekün elde bulun - malı. Bunu dahili istikraz veya mecburi vergi suretlerinde almak mümkündür. Fakat vergi kimden alınacak? Çünkü İngilterede zenginlerden zaten birçok vergi - ler alınmaktadır. Eğer zengin - lerden daha para almak isterseniz bunların elinde servet deneyecek birsey kalmıyacak, bunun aksine olarak fakir tabakadan, âhir öm - ründe devlet hazinesinin yard - mıle geçinen müteakillerden de vergi ve saire suretleri para almak doğru görülmüştür. Şu halde, di - yorlar, memleketin en çok iş gö - ren, elinden para gelip geçen di - ğer bir sınıf vardır ki mühim bir etkisiyet teşkil ediyor. Bu sınıf mensup olan kazanc erbabının haftada 5, 10 ve 12 İngiliz lirası arasında gelir sahibidir. Bunlar - dan vergi almaktan başka çare gör - müyenler de vardır. Fakat söyle - meğe hacet yok ki bu sınıf da esasen birçok vergi veriyor. Her - halde Maliye Nazırı yeni hazırla - dığı bütçesinde İngiliz millet - den yeni fedakârlıklar istiyecek.

ALİ KEMAL SUNMAN

Yazar: İskender F. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No 132

— İyi duymadım. Konuşan siz - dirmi! Allah aşkına çabuk söyle - yin. Merakından çıldıracağım.

— Merak edecek birsey yok. Ağ - abeyiniz hakkında birsey konuş - madık. Yılmaz Bey sadece Selma - nın Marsilyaya gittiğini haber ver - di.

Genç kadın birdenbire fenalaştı: — Eyvah. O halde ağabeyimle beraber gitmiş. Kalktık, nihayet ağabeyimi ılgıl etti demek.

— Yok canım, Yılmaz Bey bu habere inanmamış. Bu bir tuzaftır diyor. Zabit Selmayı aramakta devam ediyormuş.

Semih'in kız kardeşi ağlıyordu: — Mademki Yılmaz Beye Sel - madan mektup gittim. Marsilyaya ağabeyimle birlikte gittiklerini doğrudur.

— Hayır. Hayır. Semih de Sel - ma da İstanbul'dadır. Semih bu kadar çığ bir adam değildir. Yıl - maz Beye, Selma mektup yazmayı düşündü de, Semih kız kardeşini böyle bir seyahatten haberdar et - miydi düşünmez mi?

Konuşa konuşa bahçeye indiler. Semihden o günü de - ekleme ka - dar - hic bir haber gelmedi.

— Bonjur, Celâl Bey!

— Vay, Yılmaz Bey! Siz misiniz?

Halk
41 LOZOFU

Bir teşkilât lâzım

Şehir meclisinde görüşülmekte olan yeni zabıta belediye talimatnamesinin mühim esas ve hüküm - leri ihtiva ettiğini, müzakere sı - rasında anlıyoruz. Fakat, bu ta - limatnamenin, bütün kıymeti, ta - mamen tatbik edilmesile ortaya çıkarılabilir. Bugün, elde mevcut zabıta belediye talimatnamesinin bütün maddelerinin tatbik edili - mediğini bilmiyen yoktur. Fakat, bu halin sebepleri vardır. İstanbul şehrinin bünyesi ve bu talimatna - meye muhatap olan alâkalı halk sınıflarının hususi ve iktisadi va - ziyeti bunda âmil, belediye teş - kilâtının kıyafetsizliği keza bu vaziyette âmil.

Yeni bir zabıta belediye tali - matnamesi vücutte getirirken, bu âmillerden bir kısmını olsun kal - dırmağa teşebbüs etmek lâzımdır.

İstanbulda, yalnız şehir hayatı - nı mürakabe işle muvazzaf hu - susu bir teşekküle ihtiyac olduğu kanaatindeyiz. Bu teşekkül, za - bıta belediye talimatnamesinin ta - bikatını kontrol etmekle mükel - lef olmalıdır.

Mütehasis, enerjik, her nevi te - sirlerden uzak ve hüsnüniyet sa - hibi elemanlardan mürekkep ve kırtasi meşguliyetten âzade, vü - cude getirilecek birkaç kişilik bir heyet bu işi yapabilir.

Bu ekibe dahil elemanlar, gü - nün her saatinde İstanbul şehri içinde seyyar vaziyette olmalıdır.

O zaman, fazla fiat isteyen ga - zinocunun, yolda bekleyen otobüs - çünün, sokak kirleten apartman kapısının hesabını bu ekipten sorabiliriz.

İstanbulda, böyle bir teşkilât vü - cude getirilmedikçe, nasıl olursa olsun, yapılacak herhangi bir ta - limatnamenin tamamen tatbik e - dilebileceğine kani değiliz.

RESAT FEYZİ

İstanbulu gezmeğe gelecekler

İstanbul villâyetine merbut be - lediye hudutları hâricindeki ka - zalılar köylerde bulunan ilk mek - tep talebelerinin şehrimizi ve şeh - rimizdeki abidelerle tarihi yerleri görüp tammaları için her hafta İ - stanbul'daki tahvilat kararlaştırılmıştır.

Bu seyahatler muallimlerin nezaretinde gruplar halinde yapıl - maktadır ve köylü talebeler müze - lerde muhtelif yerleri gezecekler - dir.

Feshedilen Talebe Cemiyeti

Şehrimiz Alman mektebi sabık talebeleri cemiyetinin fesholun - ması kararlaştırılmıştır.

Bu mülakatla cemiyetin heyeti umumiyesi vensime günü To - tonya salonlarında kongre halinde toplanacaktır.

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Harp masraflarına göğüs germek.

İngiltere Maliye Nazırı 1 nisanda yeni bütçeyi parlamento - ya getirir, verirdi. Bu sene böyle ol - madı. Nisanın 27 isinde getirecek. İngiltere her sınıf halk için yeni bütçenin neler sakladığı pek merak edilmektedir.

İngilterenin harp masrafı gün - de 6 milyon İngiliz lirasından fazla olduğu muhtelif vesilelerle şun - diye kadar söylenmiş, yazılmış - tır. Fakat şüphesiz ki bir taraf - ta tasarruf yapılmakta, diğer taraftan masraf azalmaktadır.

İngilterede geçen gün 300 milyon İngiliz liralık dahili istikraz 24 saat içinde açılmakla kapan - mış bir oldu. Bu büyük yekün temin edildi. Fakat şüphesiz ki daha harp uziyacak, pek çok mas - raflara katlanmak lâzım gelecek - tir. İşte bunun için harp masraf - larına karşı koymak üzere temin edilecek parayı hangi menbalar - dan bulmak İngiltere için mühim bir meseledir. Zaten harp başladı başlıyık İngilterede bu mesele mevzuu bahsalmaktadır. Akl - e renlerin bir kısmı, başta meşhur iktisat âlimi Keynes olduğu hal - de milletten mecburi bir tasarrufa tabi tutulması fikrinde. Çok kazananların bir kısmı paraları saklamalı, bir yere yatırmalı diyenler aylardanberi buna dair yazılar yazıyor, fikirlerini müda - faa ediyorlar. Bunun aleyhinde o - lanlar da var. Şimdi dedine göre İngilterede hükümet ya me - burî tasarruf yoluna gidecek, ya - hut başka menbalara müracaat e - derek vergileri arttırmak, sonra -

dan yenen, içilen, giyilen madde - derin istihlak edilmesini azalt - mak üzere bunları kısıtlara, şar - lara, vesikalara tabi tutmak çar - resini bulacak. Herhalde muhak - kak olan fevkalâde masraflar art - tır. Bu keşifâde tedbirlerle, yani her sınıf vatandaşın bir takım vergi - lere tabi tutulmağa çare buluna - cağı fikrinde olanlar daha art - yor. Evvelâ, diyorlar, harbin para cihetini idare etmek için mutlaka pek büyük bir yekün elde bulun - malı. Bunu dahili istikraz veya mecburi vergi suretlerinde almak mümkündür. Fakat vergi kimden alınacak? Çünkü İngilterede zenginlerden zaten birçok vergi - ler alınmaktadır. Eğer zengin - lerden daha para almak isterseniz bunların elinde servet deneyecek birsey kalmıyacak, bunun aksine olarak fakir tabakadan, âhir öm - ründe devlet hazinesinin yard - mıle geçinen müteakillerden de vergi ve saire suretleri para almak doğru görülmüştür. Şu halde, di - yorlar, memleketin en çok iş gö - ren, elinden para gelip geçen di - ğer bir sınıf vardır ki mühim bir etkisiyet teşkil ediyor. Bu sınıf mensup olan kazanc erbabının haftada 5, 10 ve 12 İngiliz lirası arasında gelir sahibidir. Bunlar - dan vergi almaktan başka çare gör - müyenler de vardır. Fakat söyle - meğe hacet yok ki bu sınıf da esasen birçok vergi veriyor. Her - halde Maliye Nazırı yeni hazırla - dığı bütçesinde İngiliz millet - den yeni fedakârlıklar istiyecek.

ALİ KEMAL SUNMAN

Yazar: İskender F. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No 132

— İyi duymadım. Konuşan siz - dirmi! Allah aşkına çabuk söyle - yin. Merakından çıldıracağım.

— Merak edecek birsey yok. Ağ - abeyiniz hakkında birsey konuş - madık. Yılmaz Bey sadece Selma - nın Marsilyaya gittiğini haber ver - di.

Genç kadın birdenbire fenalaştı: — Eyvah. O halde ağabeyimle beraber gitmiş. Kalktık, nihayet ağabeyimi ılgıl etti demek.

— Yok canım, Yılmaz Bey bu habere inanmamış. Bu bir tuzaftır diyor. Zabit Selmayı aramakta devam ediyormuş.

Semih'in kız kardeşi ağlıyordu: — Mademki Yılmaz Beye Sel - madan mektup gittim. Marsilyaya ağabeyimle birlikte gittiklerini doğrudur.

— Hayır. Hayır. Semih de Sel - ma da İstanbul'dadır. Semih bu kadar çığ bir adam değildir. Yıl - maz Beye, Selma mektup yazmayı düşündü de, Semih kız kardeşini böyle bir seyahatten haberdar et - miydi düşünmez mi?

Konuşa konuşa bahçeye indiler. Semihden o günü de - ekleme ka - dar - hic bir haber gelmedi.

— Bonjur, Celâl Bey!

— Vay, Yılmaz Bey! Siz misiniz?

— Bonjur, Celâl Bey!

— Vay, Yılmaz Bey! Siz misiniz?

Sahipsiz
eşyalar

Üsküdar ve İstanbulda vesaiti nakliyyede unutulup alınmayan binlerce eşya satılacak

İstanbul tramvayları Tünelde ve Taksim - Beşiktaş arası oto yol - larında şubat ayı içinde 535 parça eşya unutulduğunu yazmıştık. Dal - gınların artması yüzünden bu emiktar geçen ay aba ziyade teza - yüt etmiş ve mart ayında da unu - tulan eşyaların sayısı 611 i bul - mustur.

Geçen ay unutulmuş bırakılan eş - yalar arasında en fazla olanı ka - dın ve erkek eldivenleridir. Ez - cümle şubatta, 133 eldiven unutul - muşken martta 172 eldiven bira - lıkmıştır. En fazla unutulmuş eş - yalardan 2 incisi de muhtelif hur - davatlardır:

Şubatta 89 martta 102 parça hur - davat, Martta dalgalanmamızın bi - raktıkları diğer eşyaların sayısına da sıralanlar yazıyoruz:

65 çanta, 51 çamaşır, 6 çift çorap, 17 ayakkabı ve lastik, 25 kadın ve erkek çemsiyesi, 20 sapka ve bere, 5 baston, 2 kumaş parçası, 49 kiltap ve evrak, 5 gözlük, 2 kumetli kürk boza altısı, 1 kadın ve 1 erkek saatı, 24 sefertsı, 20 muhtelif yiyecek maddesi.

Diğer taraftan Üsküdar ve Ka - dıköy havaali tramvaylarında da dalgalanmaların bir hayli arttığı ve bu suretle 1000 den fazla eşya unutulduğunu anlaşılmıştır.

Bundan 8999 taneşinin sahibi müteakir şikârlara rağmen çıka - mıştır.

İstanbul tramvaylarında unu - tulan eşyaların çoğu da aynı suretle sahipsiz kalmakta; bunlar alın - mamaktadır.

Bu vaziyet karşısında biriktir - len binlerce esvan müzayedeye sure - tile satılması lâzımlaştırılmıştır.

Üsküdar'daki satış ayın 29 unda İstanbul'dakiler de 7 mayısta satıla - caktırlar.

Köylere geç gidiyor

Vekâletten ve diğer Vekâlet - lenden köy idarelerine yollanan muhtelif işlere ait malûmatın, e - mpir ve teşkilatın köylere geç - gonderildiği ve bu sebepten köy iş - lenimin selkteye uğradığı Dahi - liye Vekâletince tesbit olunmuş - tur. Vekâlet, bu münasebetle dün villâyetin bir emir göndererek tek - mil emirlerin vilâyet ve kazalar - da derhal tebsir olunarak en kısa - bir zamanda köylere yollanılması - na teşbiğ etmiştir.

Ergani tahvilleri

İkramiyetli % 5 faizli 1933 Ergani - ştilkraz tahvillerinin 14 üncü ik - ramiyeye ve 7 inci amorti kesidesi - ne saat 8,5 de Cumhuriyet Merkez bankası umum merke - zinde merasimle yapılmıştır.

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Harp masraflarına göğüs germek.

İngiltere Maliye Nazırı 1 nisanda yeni bütçeyi parlamento - ya getirir, verirdi. Bu sene böyle ol - madı. Nisanın 27 isinde getirecek. İngiltere her sınıf halk için yeni bütçenin neler sakladığı pek merak edilmektedir.

İngilterenin harp masrafı gün - de 6 milyon İngiliz lirasından fazla olduğu muhtelif vesilelerle şun - diye kadar söylenmiş, yazılmış - tır. Fakat şüphesiz ki bir taraf - ta tasarruf yapılmakta, diğer taraftan masraf azalmaktadır.

İngilterede geçen gün 300 milyon İngiliz liralık dahili istikraz 24 saat içinde açılmakla kapan - mış bir oldu. Bu büyük yekün temin edildi. Fakat şüphesiz ki daha harp uziyacak, pek çok mas - raflara katlanmak lâzım gelecek -

24 saatte

(1 inci sahifeden devam)

Norveç hükümeti, neşrettiği bir beyanname ile halka, müttefik ordularına en büyük kolaylıkları göstermesini, İngiliz parasının geçer akçe olarak kabul edilmesini emretmiştir. İngiliz parasının yayıcısı B. B. C İngiliz radyosu ilân edecektir.

★ Alman tayyareleri mütemadiyen Norveç Kralı Hakon'un peşini kovalamaktadır. Kral nereye gitti ise, orasını bomba ve mitalyöz yağmuru altında bırakmaktadır. Bu sebepten Kral bulundugu yeri milletinde saklamak mecburiyetinde kalmıştır. Bununla beraber Kral Hakon radyoda Norveç milletine vasiyeti anlatmış, kendisinin milli mukadderatla meşgul olduğunu ve bu badireyi selamete ulaştıracağına kadar uğraşacağını beyan etmiştir.

★ Oslo'da Almanların teşkil ettiği kukla hükümet reisi istifa etmiştir.

★ Belçika'dan bildirildiğine göre, Yale - Sen Mişel yolu umumî

münakalâta kapatılmıştır. Bir eenebi tayyare dün Liyej üzerinde uçmuş ve hava dâfi toplarının karşısında uzaklaşmağa mecbur olmuştur.

★ Balkan antantı devletleri iktisadî konseyi 27 mayısta, Yugoslavyada Dubrovnik'de toplanacak, mesaisi 4 hazirana kadar devam edecektir.

★ Basvekil Tarasenko'nun riyasetindeki Romanya iktisat meclisi muhtelif kararlar vermiştir. Bu kararlara göre, petrol ihracatı, Romanya ordusunun ihtiyacı mahrukatı tamamlanuncaya kadar kesilecektir. Bu sene mahsulün fena olması yüzünden, hububat ihracatına ait bütün mukaveleler de durdurulmuştur.

Kaçakçılığa mâni olmak üzere Tuna üzerinde de askeri kontrol tesis edilmektedir.

★ Cumartesi günkü muharebe de ağır bir isabet alan Almanların Admiral Seer ismindeki cep kruvazörünün buz denizinde Sovyetlerin Mürmansk limanına iltica ettiği zan edilmektedir.

BALKANLARA DÖNÜŞ

(Başmakaleden devam)

halinde tecellisine dahi Balkanlar göçüs gerebilecekler mi?

3—Almanya, Balkanlardan kendisini besliyecek yardımların kesilmesi takdirinde mutlak Balkanlara taarruz etmek azmindedir.

Bunlara bir nokta daha umumî olarak ilâve edilebilir:

A—Sovyet Rusya ve İtalya Almanyanın Balkanlara saldırma sına muvafakat edebilirler mi? Böyle bir muvafakat için aralarında daha evvelden gizli bir anlaşma planı var mıdır?

Henüz, bu noktaların hiçbirisi aydınlanmamış değildir. Aydınlanmadıkça da daima tehlike ve harbin yakın veya uzak ihtimaler dahilinde Balkanlara siriyeti ihtimali vardır. Bu ihtimal, belki de müttefik elçilerinin bundan böyle Balkanlarda oynayacakları rol ve iktisadî hamle ile daha ziyade nezaket kesbedecektir. Vaziyet müphem oldukça da birinci planda Balkan devletlerine düşen vazifeler vardır. Bunların en başında gelen tek nokta da: Uyanık,

tedbirli ve her türlü tehlikeye karşı hazır bulunmak ve gafil avlanmamak noktasıdır.

Bunun için de şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de yine bütün siyasi incedikleri gözönünde tutmak ve onun icaplarına uyumla beraber düşman kapıdaymış ve hatta harp her sahadan başlamış gibi elde silah beklemek ve ilk tokatı yememek şarttır. Bunu yapmak ise, her hür, müstakil ve kuvvetine güvenen devletin teyakkuz hakkı ve vazifesidir. Vehim, tereddüt, şüphe vermek endişesi ve teminatı ancak kudret ve bütünlüklerin den; mukavemet ve hayatîyetinden kuşkusuz olanların harcı olamaz gerektir.

Biz şimdiden Tuna boyunca en zayıf ihtimal karşısında bile olsa baştan başa celikleşmiş ve ordu yığınları ile örülmüş olarak görmek istiyenler arasındayız. Balkanlarda muhtakkak ki, sulhun en büyük zâmin ve âmili de daima ve yalnız bu olacaktır: Kuvvet ve topluluk.

ETEM İZZET BENİCE

Asker Gözile Yine Korsika ve Tunus meseleleri

(1 inci sahifeden devam)

O boğazlar asri bahriyenin âdeta Saat köprüsüdür.

İşte İngilizler buraları geçerek iki gün iki gece düşmanın kucağında vaziyette çalışarak mayın hatlarını Memel'e kadar uzatmağa muvaffak oldular.

Bu cür'ekârlığı ve bu harîku-lâdelâliyi Almanlar bile akillarından geçiremedikleri için olacak, hiçbir hareketi gezenediler.

Son olarak, İngiliz ihraç kuvvetlerinin Norveç muhtelif yerlerine çıkardığı haberini aldık. Bu da mühim bir muvaffakiyettir. Fakat bir asker gözüle tetkik edilince, Memel'e kadar mayın dökmeye ameliyesinin şimal hareketi'nin bütün muvaffakiyetleri üstünde bir hareket olduğu meydana çıkıyor.

Bir harbin kazanılması, bir ana muvaffakiyetin doğurduğu muvaffakiyetlerle olur. Bizce Norveç hareketinin ana muvaffakiyeti Sıral köprülerini geçmeğe muvaffak olan İngiliz bahriyesine aittir.

İstanbul Valiliğinden:

Maliye hazinesine izaafetle İstanbul mahkemesi müdürü - lüğü avukatlarından Ömer Danış tarafından komisyoneu Feliks Soydaş Yeniceci Azapyan han 18 No. da icrayı faaliyet eden aleyhine kaçan vergisinden dolayı dosya 39/286 K. 4803 No. ile Şürayı Devlet (4) Deavri daairesinde açılan dava gidenin halihazırda ismetgâhi meçhul olmasına binaen kendisine tebligat yapılmadığından tebliğ maksadına kaim olmak üzere davacı maliye hazinesi tarafından Şürayı Devlete verilen arzuhalin İstanbul vilâyeti divanhanesine talik olundugu ilâ olunur. 18121/354

ZAYI

926 senesinde Şikâk askerlik şubasından aldığım terhis vesikama kaybettim.

Yeniden alacağımın eskisinin hükmü yaktır.

M. Hıttanyeri Şikâkeli Hüseyin oğlu 1318 doğumlu

Son Telograflar

Japonya ile Amerikanın arası gittikçe gerginleşiyor

Washington 16 (A.A.)—Amerikan diplomatları mehafili, japon gasetlerinde intişar eden ve japon nezaretinden mülhem olan zannolunan makaleler dolafile Felemenk Hindistanının vaziyetini gittikçe artan bir âlaka göstermektedirler.

Japon gasetleri Holandanın Avusturalya ile ilişkisini takdirinde Japonyanın bu adalar üzerindeki himaye tesis etmesi ihtimalini bahsetmektedirler.

Aynı mehafil, Tokyo hükümeti bu suretle hareketinin esbabi bilinememektedir. Yalnız iki harizye ileri sürüyorlar:

1—Japonya, ilk fırsatta iptidal makaleler, petrol, kauçuk ve kalay macunlarını ele geçirmeğe uğraşmaktadır.

2—Japonya, Holandayı nazi is-

tilasını mutavakatkarane kabule ikua etmek için Alman diploma-sisi tarafından sarfedilmekte olan mesaiye ve yapılmakta bulunan tazyike Holandanın bu şekilde hareket etmemesi halinde Felemenk Hindistanı adalarında daimi surette yerleşmeğe mecbur olacağına ileri sürmektedir.

Amerikan mehafili, bu iki faraziyenin yekdiğerini nakzetmeyip belki de itman etmekte olduğunu beyan etmektedirler.

Bu mehafil, japonyanın Felemenk Hindistanı adalarına karşı Japonya tarafından yapılacak bir taarruz ihtimali karşısında Vasington hükümetinin mutlak bir ihtiyat hareketi göstermekte olduğunu ilâve emektedirler.

Deniz mehafili, Amerika hü-

kümetinin böyle bir ihtimal karşısında Amerika hükümetinin pasif bir vaziyette kalamayacağını söylemektedirler. Japonya, mühim petrol ve kauçuk menbalarından mahrumdur, fakat Felemenk Hindistanı adalarının ısgali vaziyeti tamamen değiştiğince ve istikbalde Amerikan filosunun Japon filosu ile harbe tutuşması takdirinde Japon filosu, halihazırda eenebi menbalardan ve bilhassa Amerikan menabinden tedarik etmekte olduğu mazotu bu adalardan tedarik edecektir.

Deniz mehafili, Japonyanın siyasi nüfuz dairesinin Büyük Okyanusun cenebunda Filipinler yakınında tevessül etmesinin Amerika donanması için pek çetin bir müdafaa meselesini ortaya atacağını beyan etmektedirler.

Amerikalılar Groenland'da mı yerleşecekler?

Copenhaag 16 (A.A.)—Kopenhag'da Alman istihbarat bürosuna göre, Amerikan resmi mahfellede beyan edildiğine göre Groenland alabasının işçisi için lâzım gelen tedbirlerin alınacağına

dair Amerikan Kızıhaçı tarafından verilen karar, hiçbir vehile muhih gösterilemez.

Çünkü Groenlandda iki sene yetecek kadar mühim miktarda erzak vardır.

Yarı resmi Danimarka mahfel-

lerinde Amerikan Kızıhaçı tarafından yapılan bu hareketin Amerikaya Groenlandın idaresini deruhet etmek ve orada askeri üsler yücede getirmek imkânını vermeğe matuf bir bahane olmasından endişe edilmektedir.

Yugoslavya Adriyatik'in İtalyan denizi haline getirilmesine müsaade etmeyecek

Paris 16 (Radyo)—Duçenin, İtalyanavya hareketinden evvel haberdar edildiğine şüphe yoktur. İtalyanın Adriyatik de-

nizini mayınle kapatmak istemesi Yugoslavyaya büyük bir heyecan uyandırmıştır. Siyasi mehafil, Adriyatığın tamamen bir İtal-

yan denizi olmasına Yugoslavyanın kayıtsız kalamayacağı kanaatinde dir.

Danzig Âli Komiserinin raporu neşredildi

Copenhag 16 (A.A.)—B. Karl Burckhardt'in 27 ilkanunda Danzig Âli Komiserliğinden çekileceğine dair rapor neşredilmiştir.

Bu münasebetle neşredilmiş olan vesikalar arasında B. Goering tarafından 1937 haziranında ve bizzat Hitler tarafından aynı senenin eylülünde verilmiş olan teminatı gösteren vesikalar vardır.

B. Goering, kat'i bir ifade ile Danzig'de beynelmîl mümessillerin bulunmasına pek büyük bir kaymet atfetmekte olduğunu beyan ediyor ve günün birinde Almanya ile Polonya arasında dostcasına bir itilâf ile hal ve fasle-dilmesi lâzım gelen buğünkü karışık vaziyette Danzig'in statü-

sünde vücade getirecek her türlü tadilatın tehlikeli olacağını söy-lüyor.

En mühim vesika, B. Burckhardt'in 11 ağustos 1939 tarihinde Hitler ile yapmış olduğu mülâ-kattan bahis olan vesikadır. Bu mülakat esnasında Hitler, şöyle demiştir:

«Polonyalıları Danzig'de ufak bir hareketle buluncak olursalar elde bulunan ve ne kıymette olduğu Polonyalıların akal ve hayallerine bile gelmeyen kuvvetlerle onların üzerine yüklenecğim.»

Bir Japon hey'eti Roma'ya hareket etti

Roma 16 (Radyo)—Tokyodan bildiriyor: Eski Hariciye nazir-

rının riyasetinde bulunan bir Japon heyeti, Romaya mütevecc-

cihen Tokyodan hareket etmiş-tir.

Londra'dan asker yüklü yeni vapurlar hareket etti

Paris 16 (Radyo)—Bu sabah, bir aralı otomobil, ağır ve do-

lu İngiliz gemileri, donanmanın himayesinde olarak Norveç hareket etmiştir. Londra halkı, ge-

milerin hareketinde hazır bulunmuş ve askerleri şiddetle alkışlamıştır.

İngilizler iki yere daha kuvvet çıkardı

(1 inci sahifeden devam)

Alman ısgal ordusu baş kumandanı dünkü tebliğinde, mühim miktarda takviye kuvvetleriyle mühimmatın Norveç geldiğini ve iki İngiliz tayyaresi düşürüldüğünü bildiriyor.

—000—

Fiyatları yükselen gıda maddeleri

Şehrimizde bazı gıda maddelerinin fiyatlarının yükselmesi üzerine geçen hafta olduğu gibi dün de valinin reisliğinde ticaret müdür-lüğünde 2.5 saat süren bir top-lantı yapılmıştır.

Vali ve Belediye reisi B. Lütfi Kırdaş bu içtimadan sonra şu beyanatta bulunmuştur:

«Toplantıda muhtelif gıda maddelerinin fiyatlarını ve tezyüt sebeplerini teftiş ettik. İlk ele aldığımız maddeler pirinç, yağ vs. mercimek oldu. Teftişlerimiz bu maddelerin fiyatlarını yükseltesinin bir ihtikâr neticesi olmadığını ita-naatini verdi. Çünkü bu yükselişleri mazur gösterecek sebepler mevcut. Meselâ, havaların fena gışmesinden mercimek rekoltesi Kastamonu havâlisinde noksan olmuştur. Bu fiyatlara yüzde yüz yükseltilmiştir. İhracatın fazla olduğunu da gözönünde bulundurul-malıdır.

Gelecek pazartesi telatlar topla-narak diğer maddeler üzerinde tet-kikler yapacağız.»

Millî Müdafaa için yeni tahsisat

Ankara 15—1939 mali yılı bütçesinin millî müdafaa kısmına 9 milyon yüz bin, jandarma kısmına 400 bin, nafi kısmın askeri ihtiyaçlar için yapılabilecek iskele, yol ve meydanlar karşılığı olarak 1 milyon 500 bin lira tahsisat ilâvesine dair kanun lâyhası Meclis ruzamesine alınmıştır.

İsveç'te müdafaa hazırlığı

(1 inci sahifeden devam)

İsveçli askerler, Almanlar ile terassut altında bulundurmamak mecburiyetindeyiz.

PASİF MÜDAFAA BÜTÜN MEMLEKETTE TEŞMİL EDİLDİ

Londra 16 (Hususî)—İsveç Kralı Gustav, neşrettiği bir beyanname ile şimdiye kadar cenebu garbi sahillemine ünhisar ettirilmiş olan pasif müdafaa, bu gündün itibaren bütün memleketde gamil olduğunu ilân etmiştir.

Hükümet petrol stoklarını mü-sadere etmek karardındadır.

(80.000) Lira

Millî piyango'nun 1 inci çekiliş bitenleri satışa çıkarılmıştır. Biletişlerinden bugünden alınız. 80.000 lirayı kazanan olan büyük belki de yarına kadar satılmış olur.

Reşit Paşanın Hatıratı
MAKEDONYA ATEŞLERİ İÇİNDE

Yazarlar:

İskender F. SERTELLİ / Cevdet Reşit YULARKIRAN

Fransa hükümeti muavin olarak Verani tayin etmişti

Ordusunun, bahriyesinin hattâ a-sayis kuvvetlerinin mekanizma ve emri kumandanını ıslahat ve ten-sikat perdesi arkasında düveli mu-aazzama ajanlarının ihtiyacı mahru-katı tamamlanuncaya kadar kesilecektir. Bu sene mahsulün fena olması yüzünden, hububat ihraca-tına ait bütün mukaveleler de durdurulmuştur.

Kaçakçılığa mâni olmak üzere Tuna üzerinde de askeri kontrol tesis edilmektedir.

★ Cumartesi günkü muharebe de ağır bir isabet alan Almanların Admiral Seer ismindeki cep kruvazörünün buz denizinde Sovyetlerin Mürmansk limanına iltica ettiği zan edilmektedir.

kilâtının teşvikleriyle, hükûmete yapmaları lâzım gelen şikâyetle-rini, bunlara yapmakta, bu zevat da, vazifelerile alakası olmadığı halde, kapitülasyonların sırf Avrupa-lı olanlara verdiği kuvvetle, bunlar hakkında mahallî hükû -metlere sifahi ve tahriir takdirler vermek salâhiyetini kendilerinde görmekte idiler.» Vesika: 3 (1).

Kolonel Verandın hükûmeti tevdi ettiği takdirde Demirisar-da bir adi zabta vak'ası hakkın-da tafsilât veriliyor ve hükûmet-ten müsteki namına âdetâ hesap soruluyordu.

Bu vak'alar, jandarma tensik heyetinin işe başladığı tarihten sonra her gün tekrerrî ediyor, hü-kûmete ayrı ayrı talimatlar, di-rektifler veriliyordu.

Hükûmet bu takrirleri derhat ait oldukları makamlara havale e-der ve sür'atle intacına çalışır.

Reşit Paşa, bilhassa adli işlere eenebilerin müdahalesine ve el atmasına tahammül edemezdi.

- Vesika: 5 - (2).

(Devam var)

(1) Kolonel «Verand» ın Serez mutasarrıfı Reşit Paşaya hitaben yazdığı bu resmi takirde, Fransız koloneli vazifesi haricinde olarak «Demirisar» a ait adli vak'adan bahsederek, davanın sür'atle rüiyet edilmesi hususunda hükû-mele direktifler vermektedir. Tak-rir çok uzun olduğundan, aynen nesrine kızum görmedik.

(2) Reşit Paşanın dosyalarından çıkan 5 numaralı vesika, yine aynı tensik heyetinden «Foulon» ta-rafından Serez mutasarrıfına verilmiş bir takirde ibarettir. Bu vesikada binbaşî Foulon muta-sarrıfı bir davacının şikâyetle-rini dinliyerek müteessir oldu -ğuna yadaktan sonra, mektubu-nu şöyle bitiriyor: «Dört aydan-beri devam eden bir hürsûk da-vasında müşebkinin hakkının tes-him edilmemesi ve aylarca mah-keme kapılarında sürdürülme-si doğru mudur?»

İstanbul Asliye Mahkemesi Birinci Ticaret Dairesinden:

Türkiye İş Bankası Kasımpaşa un fabrikasının Galata'da Hayvan hanecisi hâcisi Ömer Aysar ve Necmettin aleyhlerine 940/32 maraah dosyası ile açılan tahkim davası 21/6/939 tarihinde kabili temyiz olmak üzere ticaret ve zehira borsası hakemleri tarafından verilen karar mahkemesimize vâkıf ederek tahkimname suretleri mülki delailiyle posta vasıtasile gönderilmiş ve oturdıkları yer belli olmayan Ömer Aysar, ve Necmet-tine tebliğ olunmadığından bu tahkim suretlerinin tebliği ile aleyhlerine yüksük vaz'edeli mah-kemeye müraacaat etmek için ken-dilerine bir ay mühlet verilmiş ve suretleri mahkeme divanhanesine tahlik edilmiş olduğundan hukuk usulü mahkemeleri kanununun 141 - 142 inci maddeleri mucibince ilân olunur. 26

YARIN AKŞAM

MELEK

Sinemasında

Tamamen renkli

Lüks... Müzik... Dans...

Filmi olup HOLLYWOOD'un

sen muhitinde çevrilen

HOLLYWOOD

RESMİGEÇİDİ

Filmi başlıyor. Baş rollerde:

Her zamandan daha sevimli ve daha güzel

ALICE FAYE ve DON AMECHE

Bu filmde göz kamaştırıcı dekorlar göreceksiniz ve en cazip musiki parçalarını dinleyeceksiniz

Önümüzdeki Perşembe akşamından itibaren

SARAY SINEMASI

Amerikanın en büyük adamını göreceğiniz büyük bir film

"LINKOLN," VATAN KURTARAN ADAM

(Fransızca Sözlü)

Gençlik... Mücadeleleri... İlk zaferleri... Yegâne büyük aşkı...

Baş rollerde:

HENRY FONDA - ALICE BRADY

